

Ruokolahden kunta / VMH Productions

Ruokolahden ilmastosuunnitelma 2025–2029

Sisällysluettelo

Aluksi	Keskeiset käsitteet	3
	Alkusanat	4
Ilmastotyön nykytila, päästökehitys ja tavoite	Ilmastotyön verkostot	7
	Kunnan päästökehitys	9
	Arvio tulevasta päästökehityksestä	10
	Päästökehityksen vertailua	13
	Ruokolahden kunnan päästövähennystavoite	16
Päästövähennystoimenpiteet ja seuranta	Ilmastojohtaminen	19
	Energia ja kulutus	21
	Kestävä liikkuminen	26
	Kestävä ruokajärjestelmä ja maatalous	30
	Metsät, hiilinielut ja luonnon monimuotoisuus	32
	Kierrätys ja kiertotalous	36
	Viestintä ja osallistaminen	38
	Sopeutuminen ja varautuminen	40
	Suunnitelman toteutumisen seuranta	43

Keskeiset käsitteet

Kasvihuonekaasu	Ilmakehän kaasu (esim. vesihöyry, hiilidioksidi, metaani ja typpioksiduuli), joka päästää auringonsäteilyn lävitseen, mutta pidättää maan pinnalta saapuvaa lämpösäteilyä.
Ilmastonmuutos	Maapallon ilmaston tiedetään muuttuvan luonnollisista syistä. Nyt käynnissä oleva muutos on kuitenkin luonnolliseen ilmastomuuttumiseen verrattuna nopeaa, eikä se anna luonnolle tarpeeksi aikaa sopeutua muutokseen. Ihmistoiminnan seurauksena ilmakehään vapautuu liikaa kasvihuonekaasuja, jotka voimistavat kasvihuoneilmiötä ja aiheuttavat maapallon ilmaston lämpenemisen.
Ilmastotavoite	Ilmastotavoitteista puhutaan, kun toimija kuten yritys, yhdistys, kaupunki, valtio, alue jne. asettaa ilmastotyölleen tavoitteen esimerkiksi olla hiilineutraali. Yleisesti käytetty tavoite liittyy CO ₂ -päästöjen pienentämiseen ja ilmastomuutoksen hillintään. Päästöjen vähenemistä verrataan usein perusvuoden päästötasoon. Suomessa yleisiä perusvuosia ovat 1990 ja 2007.
CO ₂ e	Hiilidioksidiekvivalentti (myös CO ₂ -ekv) on kasvihuonekaasujen yhteydessä käytetty suure ja sen mittayksikkönä käytetään usein massa mittayksikköjä kuten kilo (kg) tai tonni (t).Hiilidioksidiekvivalentissa hiilidioksidin lisäksi on otettu huomioon myös muiden kasvihuonepäästöjen ilmastoa lämmittävä vaikutus.
ALas-laskentamalli	Suomen ympäristökeskuksen ALas päästölaskentajärjestelmä on yhdenmukainen kaikkien kuntien kesken ja sen avulla voidaan vertailla eri kuntien päästöjä myös asukaskohtaisesti. Laskenta kattaa kaikki Suomen kunnat ja 80 päästösektoria. Lisätietoa laskentamallista Suomen ympäristökeskuksen sivulla.
Hiilineutraalius	Hiilineutraalius tarkoittaa, että hiilidioksidipäästöjä tuotetaan korkeintaan sen verran kuin niitä voidaan sitoa ilmakehästä hiilinieluihin. Ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi on ensisijaisen tärkeää vähentää päästöjä.
Perusskenaario	Oletettujen olemassa olevien politiikkatoimien sekä muiden tiedossa olevien kansallisella tasolla päätettyjen toimien vaikutus alueen päästökehitykseen tulevina vuosina
Päästökuilu	Ero nykyisillä toimenpiteillä saavutettavan päästmäärän sekä ilmastotavoitteen välillä.
Päästöhyvitys	Päästöhyvitykset ovat toimia, joilla voidaan sitoa tai vähentää ilmastopäästöjä. SYKE:n skenaariotyökalussa voidaan hyödyntää useita päästöhyvityksiä, jotka ovat yhteneväiset Hinkulaskennan päästöhyvitysten kanssa. Keskeistä on, että päästöhyvitykset täydentävät suoria päästövähennystoimia, eivätkä korvaa niitä.
Hiilinielu	Hiilinielu on periaatteessa mikä tahansa prosessi, joka poistaa hiiltä ilmakehästä, pienentää ilmakehän CO ₂ -pitoisuutta ja siten viilentää ilmastoa. Kyseessä on siis käänteinen prosessi kasvihuonekaasupäästöille, jotka lisäävät CO ₂ :n määrää ilmakehässä ja lämmittävät ilmastoa. Tärkeimmät hiilinielut ovat meret ja metsät.
Hiilivarasto	Hiilivarasto on nimensä mukaisesti esimerkiksi metsä tai suo, joka on sitonut itseensä kasvaessaan hiiltä. Myös pitkäikäiset puutuotteet kuten hirsitalot ovat hiilivarasto.

Alkusanat

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää päästövähennyksiä sekä hiilinielujen vahvistamista. Myös luonnon monimuotoisuus on syytä huomioida ilmastosuunnitelmassa, jotta luontokadon eteneminen saadaan katkaistua.

Kunnilla on hyvin monenlaisia rooleja ja mahdollisuuksia ilmastotyön edistämisessä. Kunnan merkitys ilmastotyössä voi olla huomattavasti kokoaan suurempi. Kunnat voivat oman päästövähennystyönsä lisäksi mahdollistaa asukkaille, yrityksille ja muille toimijoille erilaisia valintoja, joille ne voivat vähentää päästöjään.

Ruokolahden kunta / VMH Productions

Alkusanat

Ilmastosuunnitelma toimii Ruokolahden kunnan tekemän ilmastotyön pohjana ja sen on määrä tehdä kunnan ilmastotyöstä näkyvämpää ja määrätietoisempaa. Ilmastoteoilla on usein mahdollista saavuttaa myös taloudellisia säästöjä, kilpailuetua ja vetovoimaa.

Tämä suunnitelma on tehty vuosien 2023–2024 aikana. Sen laatimiseen on saatu ympäristöministeriön myöntämä valtionavustus. Suunnitelman sisältö noudattaa ilmastolain (423/2022) § 14a mukaisia vaatimuksia. Ilmastosuunnitelmatyön aikana osallistettiin laajasti Ruokolahden kunnan henkilöstöä, päättäjiä, kuntalaisia, nuoria ja alueen muita toimijoita.

Yhteistyötä tehtiin Etelä-Karjalan muiden kuntien sekä alueella käynnissä olevien ilmastohankkeiden kanssa. Suunnitelma tehtiin saman aikaisesti viiden muun Etelä-Karjalan kunnan kanssa ja suunnitelman tekoa koordinoi Etelä-Karjalan liitto.

PARIKKALA

Parasla yhdessä

1. Ilmastotyön nykytila ja päästökehitystavoite

Ruokolahden ilmastosuunnitelma 2025–2029

Ilmastotyön verkostot

Ruokolahden kunta on noudattanut lakisääteisiä muutoksia ja vähentänyt sitä kautta päästöjään. Lisäksi Ruokolahti on ollut mukana hiilineutraalien kuntien Hinku-verkostossa vuodesta 2014 lähtien. Hinku-jäsenyyden myötä Ruokolahti on mukana myös kuntien energiatehokkuussopimuksessa (KETS). Kunnassa on saavutettu päästövähennyksiä ja Hinku-tavoitteeseen on sitouduttu.

[Ruokolahden kunnan ympäristö- ja vastuullisuusohjelma](#) on laadittu vuonna 2015–2016 osana EAKR-rahoitteista Etelä-Karjalan kuntien ympäristöohjelmat –hanketta.

Ruokolahti on [Saimaa Geoparkin](#) jäsenkunta sekä [Suomen Vetylaakson](#) jäsen.

Lumen odotus, Roosa Ijäs, 9A

Ilmastotyön verkostot

Kuntien energiatehokkuussopimus (KETS)

Vapaaehtoiset energiatehokkuussopimukset ovat valtion ja toimialojen yhdessä valitsema keino täyttää Suomelle asetetut kansainväliset energiatehokkuusvelvoitteet. Sopimusten energiatehokkuustavoitteisiin on sitoutunut Suomessa yli 700 yritystä sekä yli 150 kuntaa ja kuntayhtymää.

Kunta-alan energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus tehokkaammasta energiankäytöstä kunta-alalla. Nykyinen sopimuskausi on voimassa vuoteen 2025. Ruokolahden kunta raportoi vuosittain omasta energiankäytöstään sekä toteutetuista energiatehokkuustoimista sopimuksen mukaisesti.

**ENERGIATEHOKKUUS-
SOPIMUKSET**

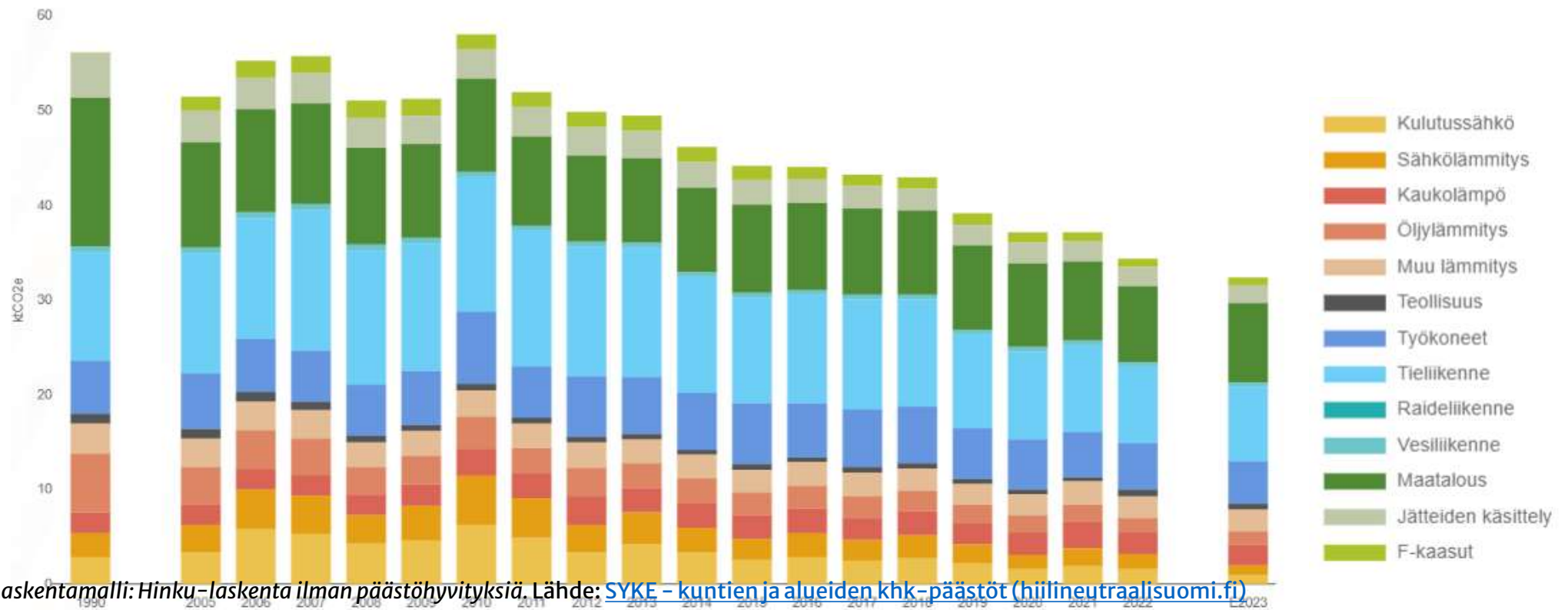
Hinku-verkosto

Etelä-Karjala kuuluu hiilineutraalien kuntien ja maakuntien Hinku-verkostoon. Verkostossa mukana olevat kunnat ja maakunnat kuuluvat ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöihin ja ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 % päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Etelä-Karjala on liittynyt Hinku-verkostoon. Hinku-verkostoon kuulumisen edellyttää Kuntien energiatehokkuussopimukseen liittymistä.

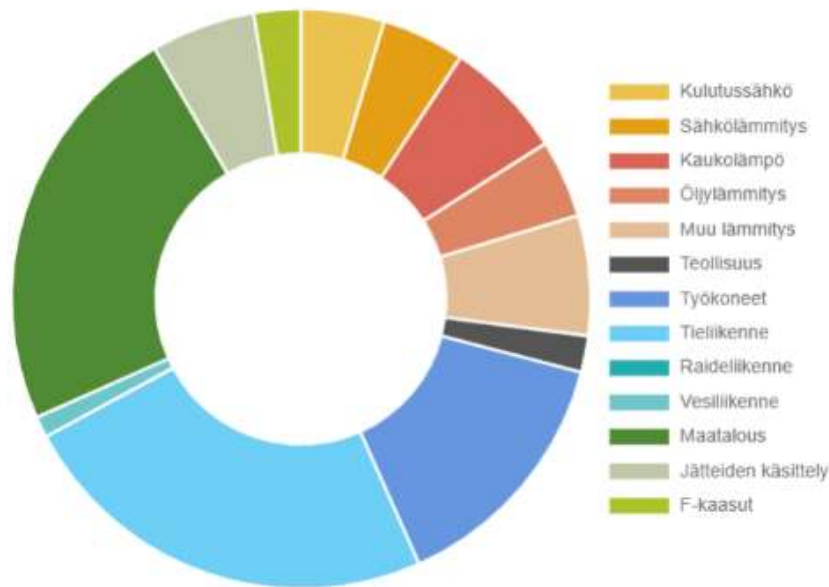

Käyttöperusteisten päästöjen kehitys Ruokolahdella 2005-2022

Mistä Ruokolahden päästöt syntyvät?

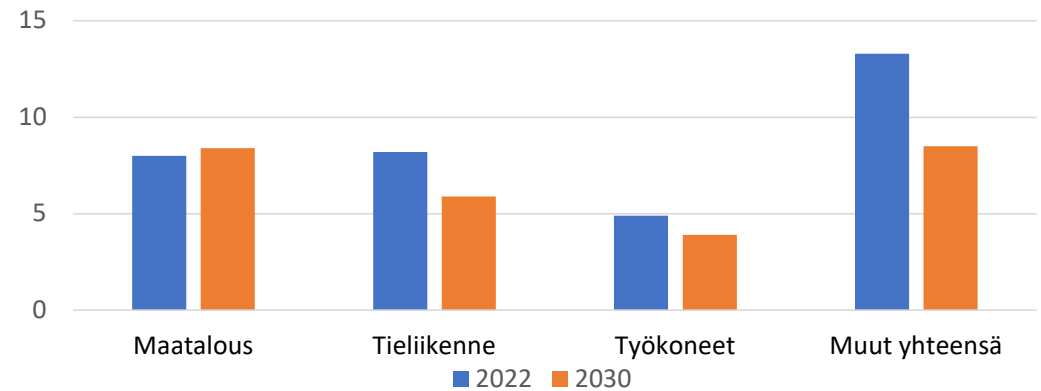
PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2022 — RUOKOLAHTI

Ilmastosuunnitelmassa esitetään tiedot kunnan alueelta aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä päästökauppaan kuuluvia erillisvoimalaitoksia ja teollisuuslaitoksia sekä raskasta kauttakulkuliikennettä (paketti-, kuorma- ja linja-autot) lukuun ottamatta. Tämä päästölaskennan rajausta vastaa kuntien ja alueiden käyttöperusteisen päästötietopalvelun niin sanotun Hinku-laskentamenetelmän mukaista laskentaraajausta ilman laskennallisia päästöhyvityksiä.

Lähde: [Opas kunnan ilmastosuunnitelman valmisteluun](#)

Ruokolahden suurimmat päästöloukat 2022 ja 2030 (ktCO₂e)

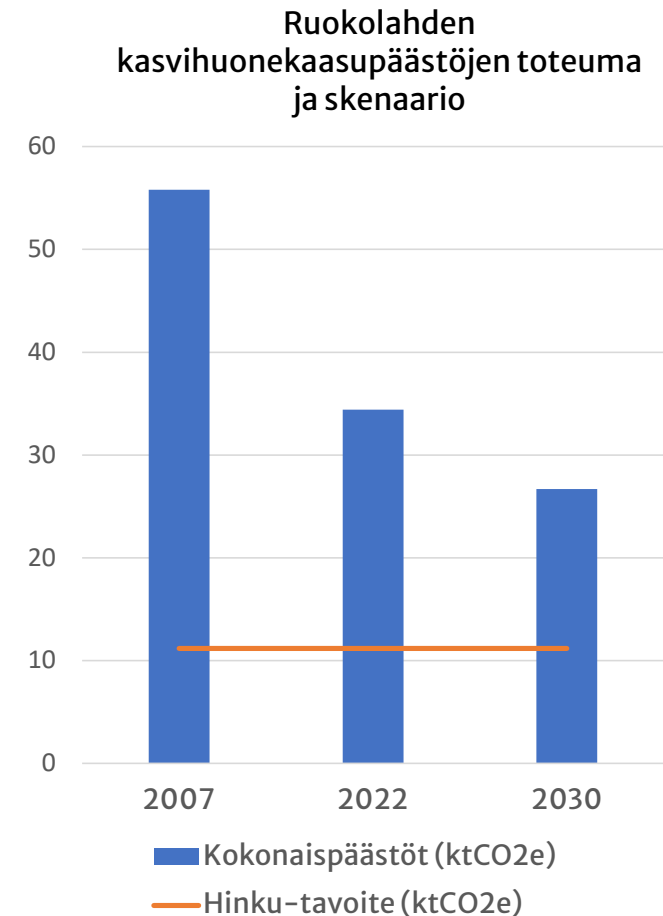

Muut – luokassa: (lämmitys, kulutussähkö, teollisuus, raide- ja vesiliikenne, jätteiden käsittely, F-kaasut)

Suurimmat vähennyspotentiaalit todetaan olevan tieliikenteessä ja työkoneissa. Ruokolahdella myös mm. rakennusten energiatehokkuudessa on merkittävää päästövähennyspotentiaalia. Lähde: [SYKE – kuntien ja alueiden khk-päästöt \(hiilineutraalisuomi.fi\)](#)

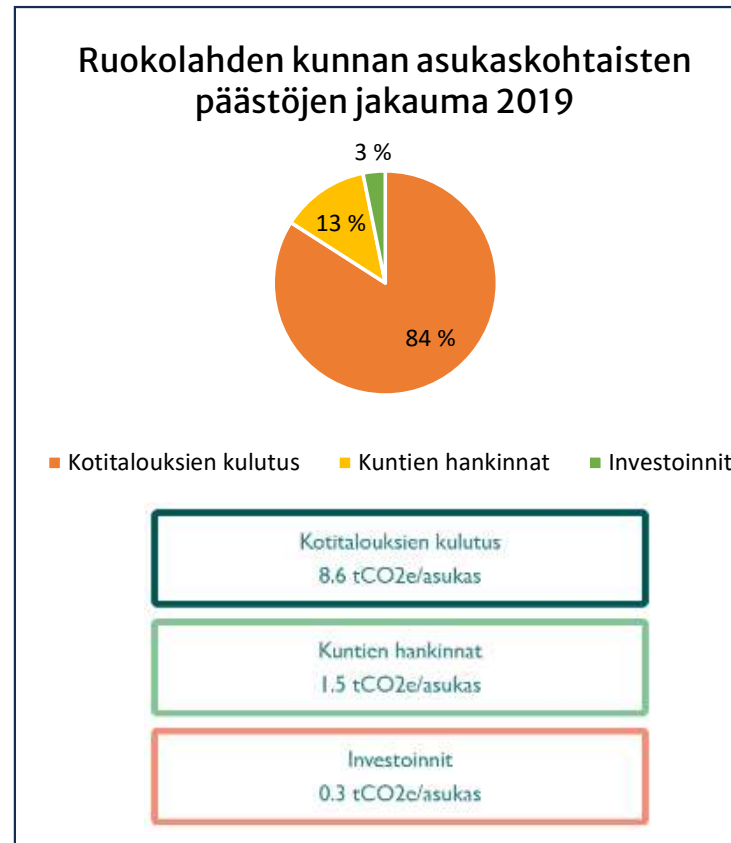
Arvio tulevasta päästökehityksestä

- Päästökehityksen vertailuvuodeksi valittiin 2007 Hinku-laskentasäännön mukaisesti.
- Ruokolahden kunnan kokonaispäästöt ovat vähentyneet Suomen Ympäristökeskuksen (Syke) tilastoissa vertailuvuoden 2007 tasosta (55,8 ktCO₂e) vuoden 2022 tasoon (34,4 ktCO₂e) 38 % ja asukaskohtaiset päästöt 27 %.
- Syken skenaariotyökalun mukaisen perusskenaarion, eli olemassa olevien politiikkatoimien ja muiden kansallisella tasolla päätettyjen toimien mukaan Ruokolahden päästöt tulevat vuoteen 2030 mennessä vähenemään vielä noin 7,7 ktCO₂e vuoden 2022 tasosta.
- Tällöin kokonaispäästövähennys vuosina 2007–2030 on 51,8 %.
- Matkaa 80% päästövähennystavoitteeseen jää vielä 16 ktCO₂e. Tätä pyritään ilmastosuunnitelman toimenpiteillä kuroma kiinni.
- Lähde: [SYKE - kuntien ja alueiden khk-päästöt \(hiilineutraalisuomi.fi\)](https://hiilineutraalisuomi.fi)

Kulutusperäiset päästöt / asukas Ruokolahdella

- Suomen ympäristökeskuksen (Syke) laskemat kuntien kulutusperäiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät päästöt kotitalouksien kulutuksesta, kuntien hankinnoista ja investoinneista, sekä yksityisistä asuinrakennusinvestoinneista.
- Syke julkaisi kulutusperäisten päästötietojen päivityksen joulukuussa 2024. Ruokolahden kunnan kulutusperusteiset päästöt olivat laskeneet hieman vuodesta 2015 vuoteen 2019. Kaiken kaikkiaan kuntien kulutusperäiset päästöt ovat vielä kaukana kestävästä tasosta.

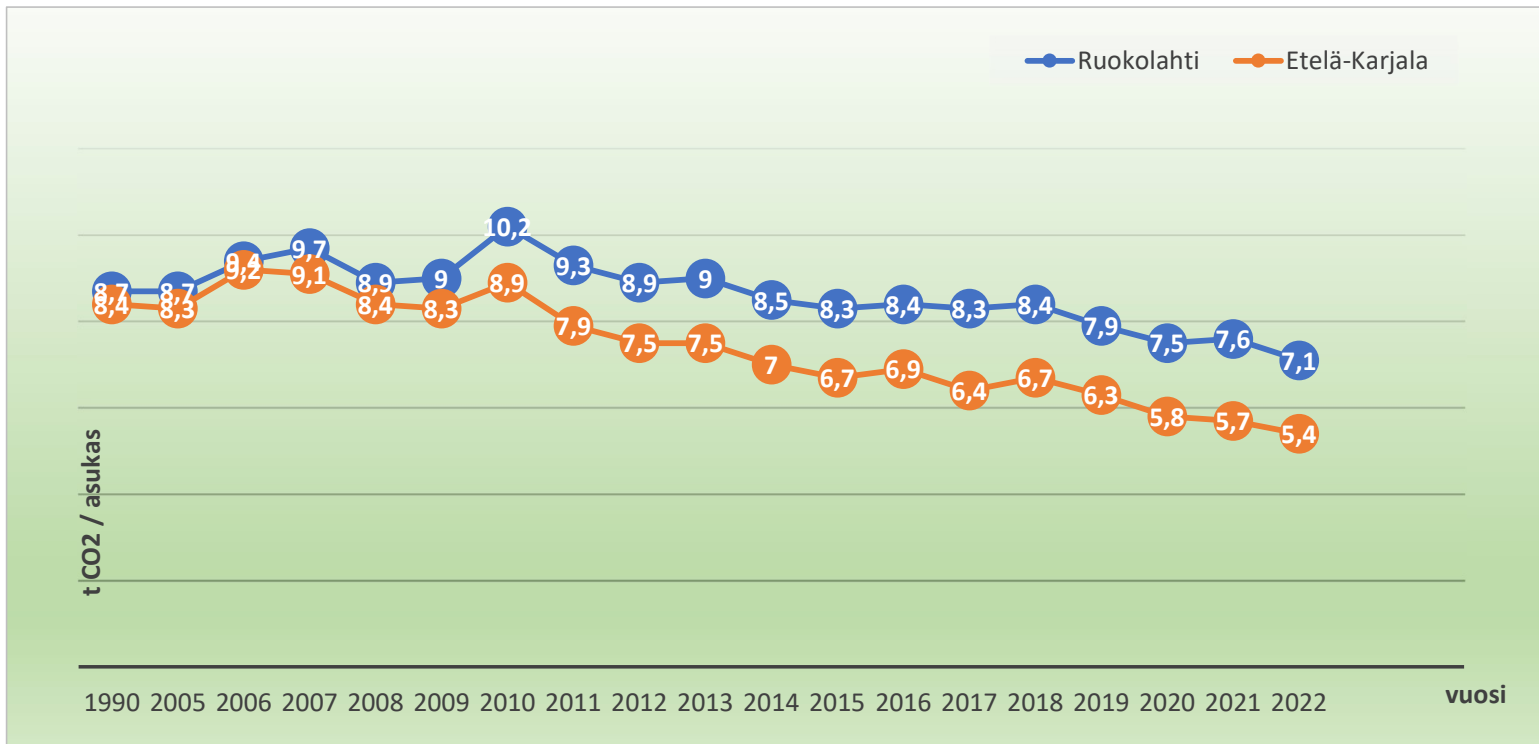

Vuonna 2019 Ruokolahdella kulutusperäiset päästöt syntyivät pääosin kotitalouksien kulutuksesta. Siinä suurimpina päästönlähteitä ovat liikkuminen ja asuminen.

Lisätietoa, lähde ja laskentamalli: [Hiilineutraalisuomi > Kuntien ja alueiden kulutusperusteiset kasvihuonekaasupäästöt](#). Oman kulutuksen päästöt voi laskea [ilmastodieetissä](#).

Päästökehitys / asukas Ruokolahdella ja Etelä-Karjalassa

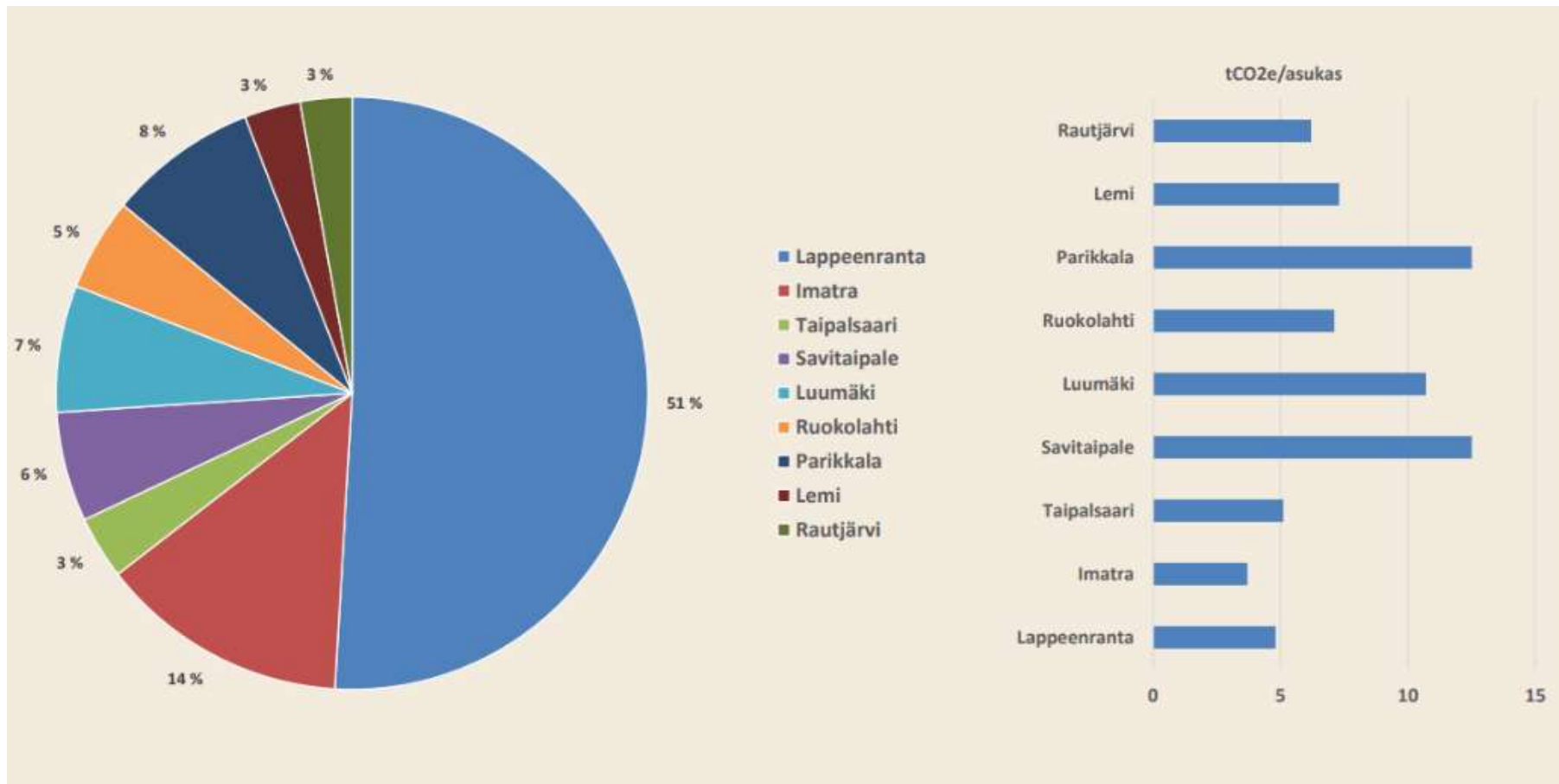
Mitä tapahtui vuonna 2010?

Sama on havaittavissa koko Suomen päästökehityksessä.

[Tilastokeskus](#) selittää asian näin: "Sähkön kulutus kasvoi 8 % vuonna 2010. Teollisuuden ja lämmityskäyttöön ostetun sähkön käyttö kasvoi, mihin vaikutti teollisuustuotannon elpyminen ja keskimääräistä kylmempi talvi."

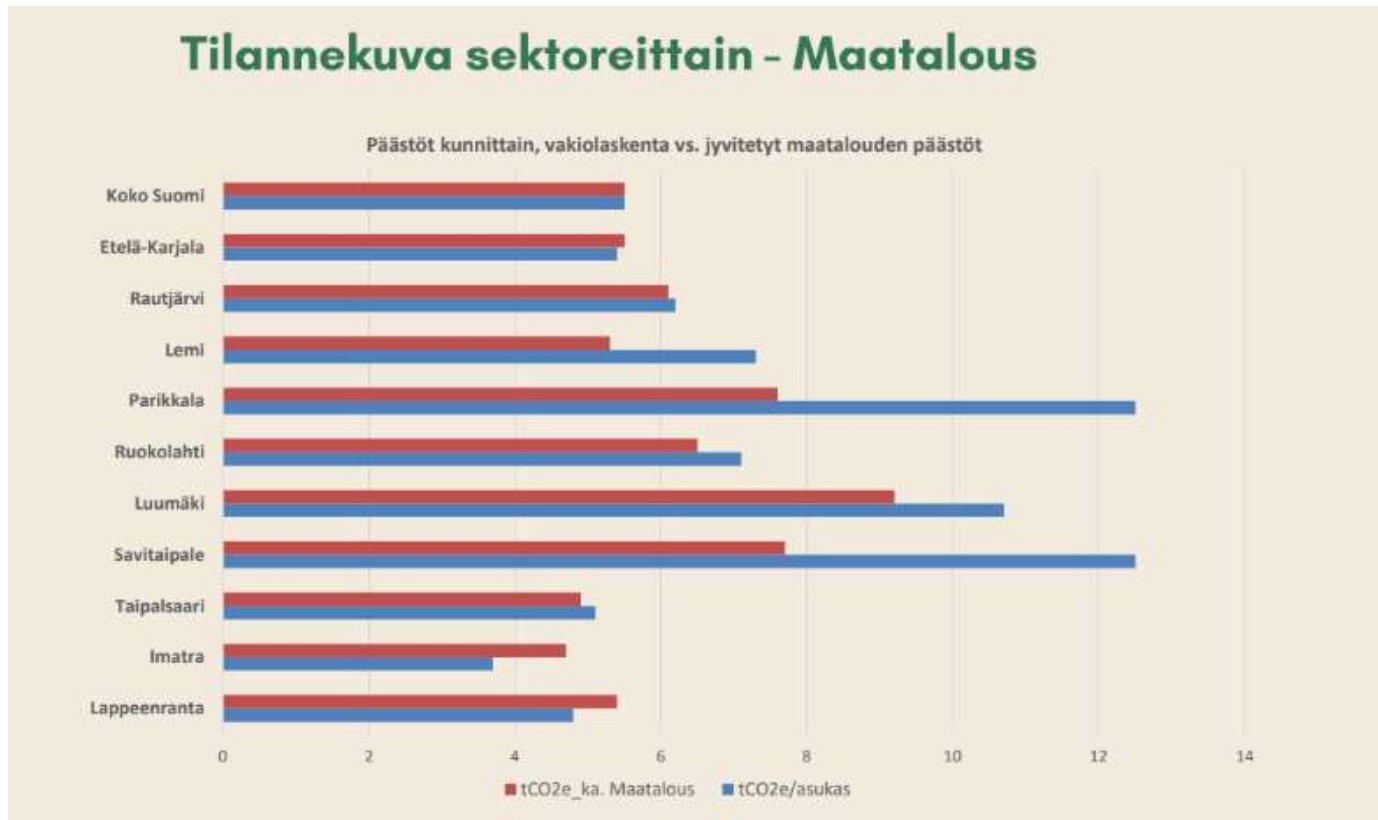
Laskentamalli: Hinku-laskenta ilman päästöhyvityksiä

Päästöjen jakautuminen kunnittain

Lähde: Hiilineutraali Etelä-Karjala tiekartta, luonnos

Päästöt kunnittain, kun maatalouden päästöt jaettu tasaisesti Etelä-Karjalan asukkaiden kesken

Lähde: Hiilineutraali Etelä-Karjala tiekartta, luonnos

Ruokolahden kunnan päästövähennystavoite

- Tavoitteita suunnattiin päästöskenaariotyöpajassa syksyllä 2023 (ks. Täydentävä materiaali).
- Kuntien ilmastotyöryhmässä yhteisesti sovittiin, että kunnan ilmastosuunnitelmaan tullaan asettamaan kaksi päästövähennystavoitetta, jotka ovat voimassa samanaikaisesti.
- Tavoite 1 ei sisällä päästöhyvityksiä, kun taas tavoite 2 sisältää HINKU-laskentasääntöjen mukaiset päästöhyvitykset.
- Ruokolahdella päästöhyvityksiä arvioitiin saatavan aurinkovoiman tuotannosta, biokaasun tuotannosta (EKJH:n omistusosuus) ja maankäyttösektorin nieluja lisäävistä tai turvemaiden CO₂-päästöjä vähentävistä toimista (LULUCF).

Ruokolahden tavoite 1.

- Vähennetään alueen kasvihuonekaasupäästöjä **60 %** vuodesta 2007 vuoteen 2030.
- Tällöin vuoden 2030 kokonaispäästöjen tulisi olla **22,32 ktCO₂e tai alle.**

• Ruokolahden tavoite 2.

- Hinku-tavoite eli päästöhyvitykset mukaan luettuna vähennetään alueen kasvihuonekaasupäästöjä **80 %** vuodesta 2007 vuoteen 2030.
- Hyvitykset mukaan luettuna vuoden 2030 kokonaispäästöjen tulisi olla **11,16 ktCO₂e tai alle.**

2. Päästövähennys- toimenpiteet

Ruokolahden ilmastosuunnitelma 2025–2029

Ruokolahden kunta / VMH Productions

Päästö- vähennys- toimenpiteet

- 2.1 Ilmastojohtaminen
- 2.2 Energia ja kulutus
- 2.3 Kestävä liikkuminen
- 2.4 Kestävä ruokajärjestelmä ja maatalous
- 2.5 Metsät, hiilinielut
- 2.6 Luonnon monimuotoisuus
- 2.7 Kierrätys ja kiertotalous
- 2.9 Viestintä ja osallistaminen

2.1 Ilmastojohtaminen

Ilmastojohtaminen tarkoittaa organisaation toimintatapoja ja ilmastotyötä ohjaavia työkaluja. Tapaa, jolla johtamisjärjestelmää hyödynnetään ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Hyvällä ilmastojohtamisella kunta voi saavuttaa päästövähennysten lisäksi muitakin etuja, kuten kustannussäästöjä, kilpailuetua ja vetovoimaa. Tavoitteet tulee kytkeä kunnan strategiaan ja johtamisjärjestelmään. Ilmastojohtajuus on kykyä innostaa myös muita toimijoita mukaan päästöjen vähentämiseen.

Jenni-Julia Kankkunen, 9C

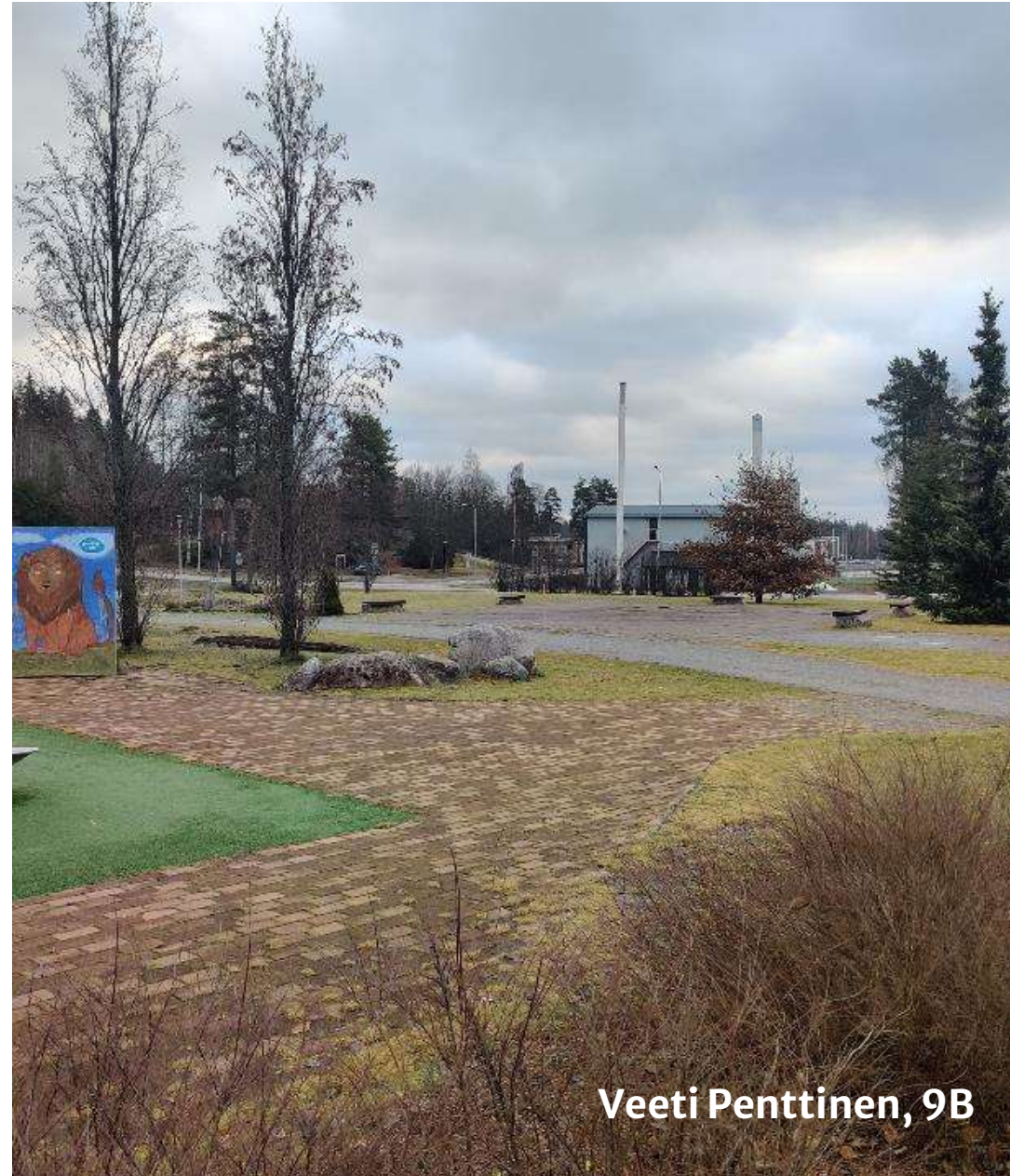
Ilmastojohtaminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötaho
Nimetään kuntaan ilmasto-/HINKU-työryhmä , jossa mukana seudullisen ympäristötoimen edustus	2025	Tekninen toimi, hallinto, Imatran seudun ympäristötoimi
Työryhmä vastaa, että kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä toimista ja investoinneista	Alkaen 2025	HINKU-työryhmä
Ilmastosuunnitelman seuranta kunnan ilmastotyöryhmässä 2 krt / vuosi ja hillintätoimista viestiminen	Alkaen 2025	HINKU-työryhmä, viestintä
Edistetään ilmastotyötä vapaaehtoisten sopimusten kautta	Jatkuva	Eri hallinnonalat, tekninen toimi
Hyödynnetään hankerahoitusta ilmastotyön edistämiseksi sekä itse hakien että yhteishankkeisiin osallistumalla	Jatkuva	Eri hallinnonalat
Huomioidaan energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa	Alkaen 2025	Eri hallinnonalat, tekninen toimi
Edistetään alueen luonto- ja pyörämatkailua kestävän matkailun periaatteiden mukaisesti	Jatkuva	Kunnan eri toimialat

2.2 Energia ja kulutus

Suurin osa kaikista ilmastopäästöistä johtuu energiankulutuksesta.

Energiatehokkuus säästää rahaa ja vähentää päästöjä. Ensisijaisesti tulisi välttää kaikkea tarpeetonta kulutusta sekä hyödyntää jo olemassa olevaa materiaalia. Puhtaan energiantuotannon hyödyntäminen ja lisääminen on myös keskeistä.

Veeti Penttinen, 9B

Kunnan kiinteistöissä ja toiminnoissa hyödynnetään uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkaita ratkaisuja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot
Kehitetään kunnan energiatehokkuussopimuksen (KETS) seuranta tavoitteen saavuttamiseksi	Heti	Tekninen toimi
Selvitetään lämpölaitoksen varajärjestelmän maakaasun korvaamista biokaasulla	Kun saatavilla	Tekninen toimi
Kehitetään kiinteistöjen energiatehokkuutta mm. älykkäillä ohjausjärjestelmillä, tilatehokkuutta parantamalla ja rakenteellisilla ratkaisuilla	Jatkuva	Tekninen toimi
Seurataan toteutettujen kunnan aurinkovoimalakohteiden energiantuotantoa ja -kulutusta kohteissa ja lisätään aurinkoenergian tuotantoa kannattavissa kohteissa	Käynnissä	Tekninen toimi
Toteutetaan uudis-, saneeraus- ja purkukohteet mahdollisimman vähähiilisinä ja elinkaarivaikutukset huomioiden	Käynnissä	Tekninen toimi, asukasyhdistykset, kylätoimikunnat
Otetaan energiatehokkuus huomioon infrahankkeissa	Käynnissä	Tekninen toimi
Siirrytään katu-, ulko- ja pururatavalaistuksessa energiatehokkaisiin LED-valoihin	Käynnissä	Tekninen toimi

Kunta mahdollistaa uusiutuvan energian tuotannon kunnan alueella

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot
Huomioidaan maakunnallisen selvityksen tulokset ja Ruokolahden potentiaali tuulivoiman tuotantoalueena, mikäli tuulivoimaloiden rakentaminen tulevaisuudessa sallitaan	Kun mahdollista	Hallinto, tekninen toimi, ELY, maakuntaliitto, valtionhallinto, puolustusvoimat
Mahdollistetaan aurinkoenergian tuotanto yksityisissä suuren mittaluokan erillisvoimaloissa	Jatkuva	Tekninen toimi, elinkeinopalvelut
Mahdollistetaan yksityisten toimijoiden sähkön ja lämmön varastointihankkeet kaavoitus- ja luparatkaisuilla	Jatkuva, kun ajankohtaista	Hallinto, tekninen toimi
Mahdollistetaan ja edistetään innovatiivisten energiaratkaisujen toteutumista kunnan alueella (esim. vetyteknologia, Power to X)	Jatkuva, kun ajankohtaista	Hallinto, tekninen toimi, elinkeinopalvelut,
Ylläpidetään uusiutuvan kaukolämmön tuotantoa kunnan omistamassa pellettilämpölaitoksessa	Käynnissä	Tekninen toimi

Kunta kannustaa asukkaita ja yrityksiä tuottamaan uusiutuvaa energiaa

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot
Panostetaan kunnan ilmastoviestintään ja näytetään esimerkkiä asukkaille ja yrityksille	Käynnissä	Hallinto, viestintä, tekninen toimi
Kannustetaan asukkaita ja yrityksiä siirtymään pois fossiilisesta lämmityksestä sekä energiansäästöön	2025 alkaen	Hallinto, viestintä
Järjestetään kuntalaisille ja yrityksiä uusiutuvaan energiaan liittyviä infotilaisuuksia mm. yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa	Käynnissä	Hallinto
Neuvotaan viranomaistyön puitteissa asukkaita ja yrityksiä vähähiilisiin energiamuotoihin	Jatkuva	Rakennus- ja ympäristövalvonta
Sisällytetään ilmasto- ja energianäkökulma vuorovaikutukseen ja yhteistyössä paikallisten yrittäjien kanssa	2025 alkaen	Hallinto, elinkeinopalvelut

Energia – ehdotetut seurantaindikaattorit

- Lämmöntuotannon päästöt kunnassa CO2e/vuosi
 - Kaukolämpö
 - Öljy
 - Muu lämmitys
 - Sähkölämmitys
- Kulutussähkön päästöt kunnassa CO2e/vuosi
- Kunnan aurinkoenergian vuosituotanto
- Kunnan sähkön vuosikulutus

Ruokolahden kunta

on solminut 1.1.2024 alkaen
Turku Energian Ekotakuu Sähkö -sopimuksen,
mikä takaa, että yrityksen käyttämä sähkö
on tuotettu 100 % uusiutuvilla energialähteillä.
Yritys on mukana luomassa ympäristöystävällistä
ja kestävää tulevaisuutta.

**TURKU
ENERGIA**

Harri Salo
Myyntijohtaja, Energiaratkaisut
Sales Director, Energy Solutions
Turku Energia

2.3 Kestävä liikkuminen

Kestävän liikkumisen kannalta ensisijaisia kulkutapoja ovat kävely, pyöräily sekä joukkoliikenteen käyttö.

Kestävä liikkuminen on sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja ilmastovaikutuksiltaan positiivista. Arkiliikunnalla on keskeinen vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin.

Kestävän liikkumisen edistäminen vaatii riittävää infraa ja sen kunnossapitoa, turvallisia ja houkuttelevia liikkumisympäristöjä sekä viestintää ja kannustusta tapojen muutokseen.

Matias Paananen, 9B

Kunta pienentää henkilöstön liikkumisen päästöjä sekä tukee ja vauhdittaa vaihtoehtoisten käyttövoimien yleistymistä ja infran kehitystä

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot
Kerrotaan kokemuksista sähköauton hyödyntämisestä teknisen toimen tarpeisiin muihin kuntiin ja kunnan viestinnässä	2025	Tekninen toimi, hallinto
Tiedotetaan kunnan alueella olevista sähköautojen latausmahdollisuuksista	2025	Tekninen toimi, viestintä
Kehitetään etätyökäytäntöjä ja digitaalisia viranomaispalveluita sekä osallistutaan tietoliikenneyhteyksien kehittämiseen henkilöstön ja asukkaiden liikkumisen päästöjen vähentämiseksi	Jatkuva	Tekninen toimi, hallinto
Mahdollistetaan yksityisten sähköauton latauspisteiden toteutus kunnan alueella	Jatkuva	Tekninen toimi, hallinto
Jatketaan työsuhdepolkupyöräedun tarjoamista kunnan henkilöstölle	Jatkuva	Hallinto

Kunta mahdollistaa ja edistää asukkaiden kestävästä liikkumisesta

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot
Tarkastellaan kaavoitusprosessien yhteyksissä ilmastovaikutuksia	2025 alkaen	Kaavoitus
Laaditaan pyöräilyn ja kävelyn kehittämissuunnitelma	2025	Maakuntaliitto, tekninen toimi, hallinto
Edistetään kävelyä ja pyöräilyä kevyen liikenteen väylien toimivuudella ja laajuudella	Jatkuva	Tekninen toimi
Kehitetään pyörien pysäköintimahdollisuuksia keskustataajaman alueella	2025 alkaen	Tekninen toimi, kaavoitus
Osallistutaan maakunnalliseen julkisen liikenteen, liikkumispalveluiden ja matkaketjujen kehittämistyöhön	Jatkuva	Hallinto, tekninen toimi, elinkeinopalvelut
Tiedotetaan alueen julkisen liikenteen mahdollisuuksista	Heti	Viestintä

Liikkuminen – ehdotetut seurantaindikaattorit

- Liikenteen päästöt kunnassa CO₂e/vuosi (Syke)
- Sähkö/täyshybridi/kaasuautojen osuus kaikista kuntaan rekisteröidyistä ajoneuvoista (Tilastokeskus)
- Kulutapaosuuksien mittaukset: viiden vuoden välein Etelä-Karjalan liikkumistutkimus, jossa pienten kuntien kulutapaosuudet on mitattu seutukunnittain. (Eli Parikkala, Rautjärvi ja Ruokolahti yhdessä). Edelliset mittaustiedot vuodelta 2020.

Kuvaaja: Lauri Aapro

2.4 Kestävä ruoka- järjestelmä ja maatalous

Kestävä ruokajärjestelmä kattaa koko ruokaketjun – Alkutuotanto, jalostus, kuljetukset, myynti ja kuluttaminen. Tähän ketjuun kytkeytyvät huoltovarmuus, terveys, ravinteiden kierto, päästöt, luonnon kantokyky, kulutustottumukset sekä hävikki, jätteet ja sivuvirrat. Tavoitteena on toteuttaa ruoantuotanto ja kulutus luonnonvaroja säästäen ja optimaalisesti käyttäen. Pohjoismaisissa ravitsemussuosituksissa suositellaan entistä kasvipohjaisempaa ruokavaliota, kalansyönnin lisäämistä ja lihansyönnin vähentämistä.

Kuvaaja: Lauri Aapro

Kestävä ruokajärjestelmä ja maatalous

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot
Tuetaan maatalouden elinvoimaisuuden vahvistumista ja ruokajärjestelmän kestävyys siirtymää	Alkaen 2025	Hallinto, sivistystoimi, yrittäjät, maaseututoimi
Jatketaan hyviä käytäntöjä kunnan ruokapalveluiden ja -hankintojen hiilijalanjäljen pienentämisessä	Alkaen 2025	Ruokapalvelut, hyvinvointipalvelut, hallinto
Ollaan hankeyhteistyön kautta mukana edistämässä kosteikkoviljelyn mahdollisuuksia	2025-2026	Lappeenrannan kaupunki, kunta, maaseututoimi, MTK, ProAgria

2.5 Metsät, hiilinielut ja luonnon monimuotoisuus

Luontokato on meneillään oleva globaali kriisi ja monimuotoisuuden romahtaminen vaikuttaa suoraan ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Ilmasto- ja monimuotoisuustoimet tukevat usein toisiaan, mutta voivat olla myös ristiriidassa – kokonaiskestävyyden huomiointi on tärkeää. Kunnalla on merkittävä rooli kestävän maankäytön toteutuksessa ja se voi toimia esimerkkinä omistamiensa metsien hoidossa huolehtimalla virkistys- ja luontoarvoista sekä ilmastokestävyydestä. Luonnon monimuotoisuutta voidaan vaalia vain paikallisesti, joten arvokkaiden kohteiden tunnistaminen ja niistä huolehtiminen on keskeistä.

Metsät ja hiilinielut

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyö-tahot
Huomioidaan kunnan ilmastotavoitteet ja hiilinielujen vahvistaminen metsäsuunnitelman päivityksessä	2025-2026	Tekninen toimi, metsänhoitoyhdistys
Tuetaan hiilinieluja ja luontoarvoja suojelemalla metsäalueita	Käynnissä	Tekninen toimi, metsänhoitoyhdistys
Huomioidaan hiilinielut ja luonnon monimuotoisuus kaavoituksessa ja maankäytössä	2025 →	Tekninen toimi

Maatalous, metsät ja hiilinielut – ehdotetut seurantaindikaattorit

- Maatalouden päästöt kunnassa CO₂e/vuosi (Syke)
- Kunnan ruokahankintojen päästöt (onko saatavilla?)
- Kasvisruokapäivien määrä lkm /kasvisruoan kulutus vuodessa kg

- Kunnan metsien hakkuumäärät vuodessa
- Hakkuumäärät kunnan alueella vuodessa (Luke)
- Suojeltujen metsien pinta-ala ha

Luonnon monimuotoisuus

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyö-tahot
Tehdään monimuotoisuustyötä omassa kunnassa sekä osallistutaan laajempaan yhteistyöhön	Jatkuva	Kunta, viestintä, asukkaat, paikalliset järjestöt, Imatran seudun ympäristötoimi
Varmistetaan, että hankkeet, joilla voi olla merkittäviä luontovaikutuksia, ovat sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä pohjalla	Jatkuva	Kaavoitus, rakennusvalvonta, yhteistyössä ELY, osakaskunnat, yksityiset toimijat
Lisätään lasten ja nuorten luontotietämystä ja -kontakteja	Jatkuva	Sivistystoimi, viestintä
Kannustetaan ketojen, niittyjen sekä kosteikkojen perustamiseen kunnan sekä yksityisten omistamilla, soveltuvilla maa-alueilla	2025 →	Kaavoitus, rakennusvalvonta, Imatran seudun ympäristötoimi
Päivitetään pohjavesien suojelusuunnitelmat	2026	Tekninen toimi, Imatran seudun ympäristötoimi, ELY-keskus

2.7 Kierrätys ja kiertotalous

Alun perin kaikki ihmisen toiminnasta syntyvä jäte on luonnonvaroja, joita maapallollamme on rajallisesti. Kierrätyksen ideana on vähentää luonnonvarojen tuhlausta: hävittämisen sijaan jätemateriaali palautetaan uusien tuotteiden raaka-aineiksi. Jätteiden oikeaoppinen lajittelu on jokaisen velvollisuus ja se tulee tehdä kaikille mahdolliseksi. Kierrättäminen tuo säästöä ja kierrätyksen avulla myös konkreettisesti suojellaan ympäristöä. Tärkeää on myös suosia kierrätysmateriaaleista kestävästi valmistettuja tuotteita.

Kierrätys ja kiertotalous

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötaho
Tiedotetaan asukkaita kierrätyspalveluista ja mahdollistetaan materiaalien tehokas kierrätys	Jatkuva	Tekninen, viestintä, EKJH
Tutustutaan tarjolla oleviin kierto- ja jakamistaloutta sekä yhteisöllisyyttä edistäviin palveluihin ja sovelluksiin ja otetaan niitä soveltuvin osin käyttöön	2025 →	Tekninen toimi, viestintä, EKJH
Kuntaorganisaatio näyttää mallia suosimalla hankinnoissaan kestäviä ja vastuullisesti tuotettuja materiaaleja	Jatkuva	Kaikki kunnan toimialat

2.8 Viestintä ja osallistaminen

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus tarjota asukkaille ja sidosryhmille tietoa heitä koskevista asioista ja tärkeistä päätöksistä sekä osallistumismahdollisuuksia näihin vaikuttamiseen. Kunnan ilmastobrändi, eli kunnan imago, muodostuu kunnan omien tekojen ja viestinnän sekä muiden viestinnän seurauksena. Kunnan imago on alati muokkautuva. Ilmastomyönteisellä imagolla on positiivisia vaikutuksia kunnan veto- ja pitovoimaan. Miten viestitään ja kenelle?

Arda Erdal, 9 C.
Kuvassa Akseli Suominen ja Elias Friari.

Toimenpiteet: ilmastoviestintä ja osallistaminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötaho
Luodaan käytännöt, alustat ja tavoitteet kunnan ilmastoviestinnälle hyödyntäen alueellista tukea ja yhteistyömahdollisuuksia	2025→	Hallinto, viestintä, maakuntaliitto, naapurikunnat
Tehdään ilmastosuunnitelmaa ja ilmastotyötä tutuksi kuntaorganisaatiossa	2025→	Viestintä, tekninen toimi
Ilmastoviestinnällä tuodaan asukkaille ja yrityksille esiin, että kunta kannustaa ja haluaa näyttää esimerkkiä ilmastotyössä	2025 →	Viestintä, elinkeinopalvelut
Kunta osallistuu ilmastotyötä tukevien tapahtumien järjestämiseen ja on myös aktiivisesti mukana erilaisissa kampanjoissa ja teemaviikoissa	2025→	viestintä
Kunta tekee ilmastoviestinnässä yhteistyötä naapurikuntien (pienet HINKU-kunnat), maakuntaliiton ja muiden sidosryhmien/verkostojen kanssa	2025→	viestintä

3. Sopeutuminen ja varautuminen

Ruokolahden ilmastosuunnitelma 2025–2029

Sopeutuminen ja varautuminen

Ilmasto on jo muuttunut ja tulee muuttumaan, vaikka hillintätoimissa onnistuttaisiin. Kunnissa tulisi tunnistaa merkittävimmät ilmastonmuutoksen riskit ja haavoittuvuudet sekä varautua näihin. Etelä-Karjalassa kuivat kesät lisäävät laajojen maastopalojen riskiä alueella. Ilmastonmuutos voi lisätä myös paikallisia rajuja ukkosmyrskyjä ja hulevesitulvia. Laajamittaiset sähkönjakelun tai tietoliikenteen vauriot vaikuttavat toteutuessaan koko yhteiskuntaan laajasti.

Kuvaaja: Lauri Aapro

Kärjet kunnan sopeutumistyöhön

- Vesistö- ja hulevesitulviin** on jo varauduttu mm. rakentamismääräyksissä, mutta kasvaviin sademääriin ja Saimaan pinnannousuun tulee varautua kattavammin mm. hulevesisuunnittelulla ja kaavoituksella. Myös sademäärien kasvun muut vaikutukset huomioidaan mm. rakennetussa ympäristössä (kosteusvauriot, viistosaderasitus).
- Kuivuus** ei ole suuri riski Ruokolahdella, mutta kunnallisen vesihuollon ulkopuolella saattaa olla riskikohteita, joissa kaivojen veden riittävydessä on haasteita sateettomina ja kuumina ajanjaksoina.
- Yhteistyö:** Vahvistetaan yhteistyötä ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta keskeisten sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa. Osallistutaan ilmastonmuutokseen sopeutumista tukeviin maakunnallisiin hankkeisiin. Mahdollistetaan kohtaamisten ja keskustelutilaisuuksien kautta lapsille ja nuorille osallistuminen kunnan ilmastotyöhön yleistyvän ilmastoahdistuksen helpottamiseksi.

4. Suunnitelman toteutumisen seuranta

Ruokolahden ilmastosuunnitelma 2025–2029

Suunnitelman toteutumisen seuranta

Kunnan ilmastotyöryhmä päivittää ja seuraa ilmastosuunnitelman toteutumista kaksi kertaa vuodessa. Toimenpiteitä toteuttavat kaikki toimialat.

Ilmastosuunnitelman toimenpiteiden etenemisen seurantaan ja päivittämiseen käytetään tätä asiakirjaa. Etenemisen seurannassa ilmastosuunnitelman toimenpiteet merkitään seuraavilla värikoodeilla, etenemistilanteen mukaan:

Punainen = ei vielä aloitettu, jäljessä

Keltainen = suunnitteilla

Sininen = toteutuksessa

Vihreä = valmis